

Folkbildningsrådet

Dnr 154-2010-07
2010-09-16

*Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145
721 05 Västerås*

Remissyttrande över förslag till ett svenskt kvalifikationsramverk – NQF

Folkbildningsrådet har deltagit i den referensgrupp som funnits under processen med framtagande av förslag till svenskt kvalifikationsramverk. Här följer Folkbildningsrådets synpunkter på förslaget från YH-myndigheten. Våra synpunkter gäller främst frågor som berör folkhögskolor och studieförbund.

Sammanfattande synpunkter:

- Folkbildningsrådet anser att principen om resultat av lärande (learning outcome) är en viktig grundval för EQF och NQF.
- Folkbildningsrådet anser att förslaget till svenskt ramverk för kvalifikationer (NQF) är utformat på ett acceptabelt sätt i förhållande till det europeiska ramverket. Tillämpningen är dock problematisk.
- Folkbildningsrådet vill uppmärksamma bristen på användbara verktyg för att hantera icke-formellt och informellt lärande i förhållande till EQF och NQF.
- Folkbildningsrådet bedömer att skapandet av tillgängliga system för validering är av strategisk betydelse i sammanhanget.

Allmänt om EQF och NQF

En bärande princip för det europeiska ramverket för kvalifikationer (EQF) liksom för det svenska förslaget till ramverk (NQF), är principen om resultat av lärande (learning outcome). Kvalifikationerna ska bedömas utifrån sina kvaliteter, inte utifrån var eller hur de är förvärvade. Detta innebär ett principiellt erkännande av betydelsen av icke-formellt och informellt lärande. Folkbildningsverksamheten har sin utgångspunkt i icke-formellt och informellt lärande. Folkbildningsrådet ser positivt på att EQF och NQF baseras på resultatet av lärande.

EQF och NQF skapar principiella förutsättningar för att lärande i icke-formella och informella sammanhang tas tillvara, vilket är till fördel för alla; medborgarna/deltagarna, utbildningsanordnarna och samhället i stort. Det är en fördel för medborgarna och för rörligheten inom utbildning och arbetsmarknad att icke-formellt lärande kan återopas.

Samtidigt är det uppenbart att tillämpningen av ett nivåbaserat ramverk som EQF och NQF baserat på resultat av lärande (learning outcomes) ställer nya krav i och med att det inte prövats tidigare. En modell som bygger på mycket kortfattade beskrivningar av deskriptorerna Kunskap, Färdighet och Kompetens i åtta nivåer blir abstrakt och svåröverskådlig. Det är svårt att enbart utifrån beskrivningarna avgöra den faktiska innebörden av en viss kvalifikationsnivå. Därtill kommer att de tre olika deskriptorerna i verkligheten inte självklart går i takt, vilket modellen förutsätter. Den progression som förutsätts mellan de olika nivåerna är inte heller lätt att följa enbart med vägledning av de kortfattade beskrivningarna på varje nivå. Slutsatsen blir att det finns många frågetecken kring den praktiska tillämpningen av EQF/NQF.

Synpunkter på förslaget

Folkbildningsrådet bedömer trots de angivna svårigheterna att förslaget till ett nationellt ramverk för kvalifikationer som helhet är acceptabelt med hänsyn till de förutsättningar som funnits för arbetet. NQF bygger på den struktur som finns i EQF. Vi ser därför inte hur förslaget i något avgörande avseende kunnat göras på annat sätt. Förslaget har under processen också förbättrats i olika avseenden.

Folkbildningsrådet stöder de utgångspunkter som anges för förslaget:

- att det nationella ramverket bör ligga så nära den europeiska som möjligt.
- att utformningen av kategorier och uttryck ska ges en generell utformning för att tillåta inplacering av tidigare vunna kunskaper och erfarenheter.
- att ramverket ska medge anpassning till förändringar i utbildning och arbetsliv.

Folkbildningen och det fortsatta arbetet

Folkhögskolor och studieförbund kommer själva att avgöra om man vill relatera vissa av sina utbildningar till EQF och NQF.

En koppling av det offentliga utbildningssystemets examina till EQF och NQF kommer att finnas först när regeringen fastställt ramverket. Därefter kommer frågan om eventuell nivåinplacering av främst de längre kurserna vid folkhögskolorna att ställas. Det finns idag en nivåbestämning av folkhögskolornas utbildningar vid klassificering i studiestödssystemet. De allmänna kurserna bedrivs på grundskole- eller gymnasienivå. Folkhögskolornas allmänna kurser är relaterade till det offentliga skolsystemet genom att skolorna har rätt att utfärda grundläggande och särskild behörighet i olika ämnen i förhållande till de krav som gymnasieskolans kursplaner ställer. Genomgången allmän kurs kan ge behörighet för högskolestudier via en egen kvotgrupp med studieomdöme som urvalsinstrument.

När det gäller de utbildningar i folkhögskolor och studieförbund som inte är relaterade till det offentliga systemet är det mer oklart på vilka grunder en eventuell nivåinplacering kan komma att ske. Folkhögskolor bedriver till exempel eftergymnasiala yrkesutbildningar. Det är sannolikt att det bland deltagarna bland annat på denna typ av kurser och till exempel förberedande konstnärliga utbildningar kan finnas intresse för ett framtida EQF/NQF-intyg.

Mot bakgrund av att varje folkhögskola och studieförbund själva fastställer

innehåll och nivå på sina utbildningar bör den lokale utbildningsanordnaren i kraft av den kunskapen spela en väsentlig roll när det gäller en eventuell bedömning av kursnivån i förhållande till ramverket.

Folkbildningsrådet bedömer att det ännu saknas användbara verktyg för att hantera bedömningen av icke-formellt och informellt lärande i förslaget till svenskt ramverk. Denna brist gäller också, såvitt vi erfarit, på europeisk nivå. Det är angeläget att de förhoppningar som principen om ”learning outcome” och erkännandet av icke-formellt och informellt lärande väcker kan infrias i den praktiska tillämpningen av EQF och NQF.

Validering är en viktig strategisk faktor som kan bidra till att påskynda processen med att tillvarata icke-formellt och informellt lärande. Det finns ett behov av att i större omfattning erbjuda tillgängliga system för bedömning av personers totala kunskaper.

För Folkbildningsrådet

Torsten Friberg
Ordförande

Britten Månsson-Wallin
Generalsekreterare